

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Bảy, ngày 14/06/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 104

PHẢI LÀM THẾ NÀO ĐỂ CỨU CHÍNH MÌNH

Tổ Sư Đại Đức nhìn thấy chúng sanh tập khí nghiêm trọng, ngày ngày sống trong tập khí, phiền não mà không biết sợ. Chúng ta thường nghĩ mình không tệ, mình đang tốt nhưng hằng ngày, chúng ta vẫn làm theo sự sai khiến của tập khí, phiền não mà không hề phản tỉnh. Khoa học kỹ thuật ngày càng hiện đại, sự tiếp xúc với ô nhiễm của chúng ta càng sâu, càng rộng. Ngày trước, khoa học chưa phát triển, chúng ta không biết về những việc xảy ra trên thế giới, hiện tại việc gì xảy ra chúng ta đều biết. Thông tin chúng ta biết đều được đưa vào A Lại Da Thức từ đó chúng ta khởi vọng tưởng, phân biệt, chấp trước. Những điều chúng ta thích thì chúng ta thâm vui mừng, những việc chúng ta không thích thì chúng ta thâm chán ghét. Thí dụ, một trận bóng, chúng ta có cảm tình với một đội thì trong vô hình chung, chúng ta muốn đội đó thắng, nếu đội đó thua thì chúng ta tỏ vẻ thất vọng. Việc này diễn ra rất vi tế, không biểu hiện ra bên ngoài thậm chí người ngoài không biết diễn biến trong nội tâm chúng ta.

Tập khí, phiền não của chúng ta rất sâu nặng, chúng ta phải dụng công ngay và luôn để đối trị tập khí của chính mình. Nếu chúng ta vẫn để tập khí hiện hành thì con đường vắng sanh của chúng ta sẽ mờ mịt. Chúng ta thường tưởng rằng mình đang ổn, đang an trú trong chánh pháp nhưng chúng ta đã xê dịch qua tà pháp mà chúng ta không biết. Hòa Thượng cảnh báo: **“99% chúng ta có nguy cơ rơi vào tà kiến”**. Nếu chúng ta không học theo sự giáo huấn của các bậc tu hành như Hòa Thượng Tịnh Không thì chúng ta rơi vào tà kiến mà chúng ta cũng không nhận ra. Trong khởi tâm động niệm, đối nhân xử thế, chúng ta khởi lên một chút tâm tư lợi thì chúng ta đã đi chệch hướng.

Tập khí, phiền não của chúng ta đã có từ vô thủy kiếp, chúng ta không cần trọng trong khởi tâm động niệm, hành động tạo tác thì chúng ta sẽ bị tập khí dẫn dắt. Hoà Thượng nhắc, chúng ta cần phải biết làm thế nào để tự độ mình, làm thế nào để tự cứu chính mình. Hoà Thượng hiểu rõ, chỉ cần chúng ta lơ là thì chúng ta liền bị tập khí dẫn dắt. Chúng ta khởi lên một chút **“tự tư tự lợi”**, **“danh vọng lợi dưỡng”**, **“tham, sân, si, mạn”** thì chúng ta đã đi chệch hướng. Chúng ta phải biết bảo hộ chính mình bằng cách rời xa những hoàn cảnh có thể khiến chúng ta dấy khởi tập khí, phiền não, đây là chúng ta biết cách tu hành. Hằng ngày, chúng ta không cảnh giác mà chúng ta để tập khí có cơ hội sinh sôi, nảy nở. Chúng ta gần ăn dính ăn, gần ngủ dính ngủ, gần tiền dính tiền nên chúng ta đừng cho những tập khí này có cơ hội dấy khởi.

Phật đã dạy chúng ta: **“Cần tu Giới - Định - Tuệ, diệt trừ Tham - Sân - Si”**. Giới là rào cản, vách ngăn để chúng ta đừng phạm phải. Con người thường tùy tiện cho rằng làm việc ác nhỏ cũng không sao, việc thiện nhỏ thì không đáng để làm. Chúng ta làm việc ác nhỏ thì việc ác nhỏ sẽ tích lại ngày càng nhiều, chúng ta không làm việc thiện nhỏ thì không thể tích thành việc thiện lớn. Trong *“Liễu Phàm tứ huấn”* nói: *“Đừng thấy việc thiện nhỏ mà không làm, đừng thấy việc ác nhỏ mà làm”*. Một giọt nước nhỏ lâu ngày thì sẽ đầy một chiếc chum to. Việc này nếu không được nhắc nhở thì chúng ta sẽ không có thái độ phản tỉnh.

Nếu từ lâu chúng ta không làm việc thiện nhỏ thì chúng ta sẽ không thể có kết quả như hiện tại. Tôi luôn nhớ lời Hòa Thượng nhắc, đi đến đâu cũng mang quà tặng mọi người. Tôi tặng quà cho mọi người lâu dần thì trở thành thói quen, sau khi tôi làm một vài chục năm thì việc thiện nhỏ đã tích thành việc thiện lớn. Người khác đã làm 20, 30 năm, nếu bây giờ chúng ta mới bắt đầu làm thì đã trễ.

Người xưa nói: *“Thần chết đã điểm vào giờ thân thì không thể trễ qua giờ tử”*. Thần chết sẽ đến vào một giờ nào đó thì sẽ không bao giờ đến trễ. Thời gian rất khắc nghiệt với chúng ta thế nhưng chúng ta vẫn lãng phí, phung phí thời gian. Người trí biết tích góp thời gian làm những việc cần làm, người mê thì lãng phí thời gian. Nếu chúng ta thức dậy vào lúc ba bốn giờ sáng thì sau năm năm, chúng ta đã dư ra rất nhiều thời gian. Một ngày chúng ta dư được bốn giờ thì 1000 ngày chúng ta đã dư được 4000 giờ. Năm năm qua, chúng ta dậy từ bốn giờ sáng nên chúng ta dư rất nhiều thời gian. Nếu chúng ta dùng 4000 giờ này để làm một việc nào đó thì chắc chắn việc đó sẽ rất tốt.

Hòa Thượng nói: **“Chúng ta phải giúp chính mình, Phật Bồ Tát cũng không thể giúp chúng ta, Phật Bồ Tát chỉ dạy chúng ta đạo lý, phương pháp, chúng ta phải thật làm những đạo lý, phương pháp đó”**. Trong đời sống, chúng ta phải có sự nghiêm khắc với chính mình. Chúng ta phải *“nghiêm khắc”* vì tập khí, phiền não của chúng ta đã có từ nhiều đời, nhiều kiếp. Chúng ta thường rất tùy tiện, phóng túng. Chúng ta quán sát, chúng ta đã nghiêm khắc với chính mình hay chúng ta vẫn tùy tiện, chểnh mảng? Chúng ta không muốn nghiêm khắc với chính mình, chúng ta muốn sống thoải mái thì cũng không ai ép chúng ta nhưng một ngày, khi chúng ta tỉnh ngộ là mình đã sai thì đã không còn kịp.

Từ lâu tôi đã tự cảm ơn mình vì trước đây tôi đã có những lựa chọn sáng suốt. Trước đây, tôi bôn ba khắp nơi, thời gian học tập của tôi không có sự nhất quán, sau đó, tôi nhắc mình cho dù đi đâu, thời tiết nóng hay lạnh thì mình cũng phải có sự nhất quán. Ban đầu, tôi cũng sợ rằng mình không chịu nổi nhưng sau 100 ngày, 200 ngày, 1000 ngày, 2000 ngày và dần tiến đến 3000 ngày thì mọi việc vẫn rất tốt. May mắn là tôi đã tỉnh ngộ và bắt đầu làm từ rất lâu, nếu bây giờ tôi mới bắt đầu thì đã quá muộn!

Hòa Thượng nói: *“Minh muốn cứu chính mình thì trước tiên phải có trí tuệ, chúng ta không có trí tuệ thì sẽ không thể cứu chính mình. Chúng ta không thể cứu giúp chính mình thì chúng ta không thể cứu giúp tất cả chúng sanh. Chúng ta muốn chân thật cứu lấy chính mình thì phải khai mở được trí tuệ. Trí tuệ chân thật không phải do học mà có, kiến thức mà người thế gian học mà có là thuộc về thể trí biện thông, những kiến thức này không thể giải quyết được vấn đề”*.

Ở thế gian, những học giả nổi danh, nổi tiếng nhưng vẫn khổ đau, buồn phiền bức bách, họ không biết cách giải quyết vì họ không chân thật có trí tuệ mà chỉ có trí thức. Chúng ta muốn có trí tuệ lưu lộ từ tự tánh thì chúng ta không để các tập khí “tự tư tự lợi”, hưởng thụ “danh vọng lợi dưỡng”, “tham, sân, si, mạn” đầy khởi. Người thế gian chìm đắm trong “danh vọng lợi dưỡng”, nhiều người không cần “lợi” nhưng họ coi “danh” như tính mạng. Người thế gian rất đáng thương nhưng họ tự cho rằng mình đáng được tự hào. Học giả ở thế gian không thể giải quyết được vấn đề, người học Phật mới có thể giải quyết được vấn đề vì người học Phật viễn ly tập khí, phiền não, người thế gian càng học càng nâng cao tập khí, phiền não. Người thế gian không biết cách nào thoát khỏi sự khổ đau, sự dày xéo của nội tâm vì trong nội tâm của họ luôn có được mất, hơn thua, tốt xấu. Tất cả học vấn thế gian không thể giải quyết vấn đề.

Một lần, khi chúng tôi nhận được một lượng lớn Kinh sách bằng tiếng Hán, một số Thầy giáo tiếng Anh đã nghỉ hưu hỏi tôi những cuốn Kinh đó nội dung là gì. Tôi cảm thấy mình may mắn vì tôi hiểu được một chút nội dung của những cuốn Kinh đó, từ đó khai mở được kiến thức về Phật pháp. Mọi người nói, giá như ngày xưa họ học tiếng Hán vì rất ít Kinh sách được dịch sang tiếng Anh. Ngày trước, có người nói với Hòa Thượng, đừng nên để người khác dịch Kinh sách sang tiếng Anh vì những bản dịch đó người Anh và người Hoa đọc đều không hiểu. Ngày ngày, tôi đọc bài học bằng tiếng Hoa, đây là tôi ngày ngày đang hưởng thụ. Học tập chính là chúng ta đang hưởng thụ. Người có học thức cao không có nghĩa là họ chân thật có trí tuệ. Nếu chúng ta cho rằng người có học thức cao thì có trí tuệ, hay người không có học thức thì không có trí tuệ thì họ đã ngộ nhận.

Ngài Lục Tổ Huệ Năng không biết chữ nhưng Ngài là Tổ thứ sáu của Thiền Tông. Ngày trước, có một người lay Lục Tổ nhưng đầu của ông không chạm đất, Lục Tổ nhìn thấy như vậy thì hỏi ông là ông có điều gì đáng tự hào. Ông nói, ông đã tụng bộ “**Kinh Pháp Hoa**” 10.000 lần, ông đã dành cả cuộc đời để tụng nhưng không khai mở được cốt tuỷ mà Phật đã dạy. Lục Tổ Huệ Năng bảo ông hãy đọc bộ “**Kinh Pháp Hoa**” cho Ngài nghe, “**Kinh Pháp Hoa**” có 27 phẩm, ông đọc xong phẩm thứ 2 thì Lục Tổ nói Ngài đã hiểu cả bộ Kinh và giảng giải cho ông nghe. Trí tuệ chân thật không phải từ nơi học vấn mà từ nơi tâm thanh tịnh lưu xuất. Khi nào tâm chúng ta thanh tịnh thì trí tuệ sẽ hiển lộ.

Hòa Thượng nói: ***“Làm thế nào khai mở được trí tuệ? Đối với những chúng sanh có căn tánh thông thường, phương pháp tốt nhất là ngày ngày nghe Kinh, nghe pháp. Chúng ta ngày ngày nghe, nghe qua 10 năm, 20 năm liền sẽ có chỗ ngộ”***. Gần 30 năm qua, tôi đã làm theo lời Hòa Thượng và có sự thể hội. Tôi ngày ngày học pháp với Hòa Thượng, cho dù chưa một lần được diện kiến, được quỳ dưới chân Hòa Thượng, chỉ nhìn thấy Ngài từ xa. Phương pháp tốt nhất để chúng ta khai mở trí tuệ là nghe Kinh, nghe pháp.

Chúng ta nghe pháp nhiều chứ không phải nghe nhiều pháp. Ngày trước, có người học trò hỏi Thầy Lý Bình Nam, vì sao nhiều pháp sư nổi tiếng đi đến Đài Loan thăm Ngài nhưng Ngài không nhờ các vị đó khai thị. Ngài Lý Bình Nam nói: ***“Tôi không nhờ các vị đó khai thị là vì tôi muốn bảo hộ tâm cho mọi người, không để tâm mọi người bị xen tạp, ô nhiễm”***. Chúng ta là những đồng tu niệm Phật đã 10, 20 năm, nếu có một ai nói, tu Tịnh tốt nhưng nếu có thêm Mật thì càng tốt hơn; tu Tịnh rồi mà có Thiền, có Mật thì càng tốt hơn nữa. Hay có người nói, có Tịnh mà có thêm Mật, Thiền thì như hổ mọc thêm cánh. Người chưa đủ tín tâm khi nghe những lời này thì sẽ dễ bị dao động.

Chúng ta nghe pháp nhiều, chứ không phải là nghe nhiều pháp. Một pháp là một lối đi, hai pháp là hai lối đi, chúng ta đi hai lối đi thì không thể đến đích. Chúng ta muốn đi đến đích thì chúng ta chỉ đi một lối đi. Nhiều người hiểu sai nên họ pháp nào cũng nghe nhưng không thấu hiểu, không biết hành trì pháp nào để đạt được công phu.

Chúng ta không có nhiều thời gian, nhiều lắm là 100 năm, nếu chúng ta làm sai thì sẽ mất rất nhiều năm để sửa sai. Có rất nhiều người đáng thương, họ tu hành mấy chục năm mà vẫn chưa chọn được pháp tu, vẫn loay hoay chọn đường đi. Người đáng thương không phải là ai khác mà chính là chúng ta, chúng ta quán sát mình đã chọn được lối đi bền vững hay chưa?

Hòa Thượng nói: ***“Thế gian này tai nạn triền miên”***. Thời gian không dài ngộ chúng ta, ngoài ra, thế gian này vô thường, tai nạn triền miên nên chúng ta cần dụng tâm hơn để làm những việc cần làm, chúng ta không có thời gian để chểnh mảng, tùy tiện. Ngày trước, trong dịch Covid, nhiều người đã không qua khỏi, khi đó, mọi người lo sợ cho chính mình và người thân nên không có tâm trí để tu hành. Chúng ta muốn giải quyết mọi vấn đề thì chúng ta phải có trí tuệ chân thật, học thức thế gian, danh vọng địa vị không giúp chúng ta khai mở trí tuệ. Chúng ta muốn khai mở trí tuệ chân thật thì chúng ta phải chân thật tu hành, loại trừ tất cả những tập khí xấu ác của chính mình. Tổ Sư Đại Đức nói: ***“Chúng ta phải đuổi cùng diệt tận những tập khí của chính mình”***. Nếu chúng ta không đuổi cùng diệt tận tập khí, phiền não, để những tập khí này sai sử chúng ta thì con đường giải thoát sẽ mờ mịt. Chúng ta phải chính mình phản tỉnh, Phật Bồ Tát chỉ dạy chúng ta đạo lý, phương pháp, chính chúng ta phải nỗ lực thực hiện.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập Mang lại lợi ích cho mọi người!